

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА АУДИТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інженерного навчально-наукового інституту

(підпис)

Н.Г. Метеленко
(ініціали та прізвище)

« _____ » 2021 р.

МАКРОЕКОНОМІКА
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки бакалаврів
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 051 Економіка
освітньо-професійна програма
«Інформаційна економіка»

Укладач **Феофанов Л.К.**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри обліку, аналізу,
оподаткування та аудиту

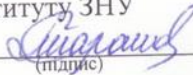
Ухвалено науково-методичною радою
Інженерного навчально-наукового
інституту ЗНУ

Протокол №1 від «25» серпня 2021 р.
Завідувач кафедри

Протокол №1 від «26» серпня 2021 р.
Голова науково-методичної ради
Інженерного навчально-наукового
інституту ЗНУ

(підпис)

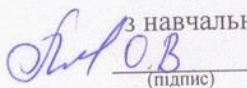
Т.О. Меліхова
(ініціали, прізвище)

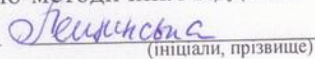

(підпис)

Т.А. Шарапова
(ініціали, прізвище)

Погоджено

з навчально-методичним відділом

(підпис)

(ініціали, прізвище)

2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Кількість кредитів – 5	Обов'язкова	
		Цикл дисциплін професійної підготовки спеціальності	
Спеціальність 051 Економіка	Загальна кількість годин – 150	Семестр:	
		3-й	3-й
Освітньо-професійна програма Інформаційна економіка	Змістових модулів – 8	Лекції	
		28 год.	4 год.
		Практичні	
		28 год.	6 год.
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 16	Самостійна робота	
		94 год.	140 год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Макроекономіка» є формування у студентів системи економічних знань, на яких базується сучасний макроаналіз; набуття навичок дослідження агрегованих показників економічного та соціального розвитку національної економіки завдяки використанню універсального інструментарію та макроекономічного моделювання.

Завдання дисципліни:

- визначення ключових положень базових макроекономічних теорій;
- засвоєння умов формування макроекономічної рівноваги та наслідків її порушення;
- засвоєння ринкових механізмів макроекономічної політики щодо регулювання економіки;
- вивчення факторів та механізмів економічного зростання;
- набуття вмінь аналізувати результати функціонування національної економіки та оцінювати ефективність економічної політики держави.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
Загальні компетентності: ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	Методи: Наочні методи (схеми, моделі, алгоритми). Словесні методи (лекція, пояснення, робота з підручником). Практичні методи (творчі завдання, контрольні, складання схем і алгоритмів). Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації). Проблемно-пошукові методи (репродуктивні). Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення цікавих ситуацій).
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях. СК3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки. СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.	Методи: Дослідницький (самостійна робота, проекти). Наочні методи (схеми, моделі, алгоритми). Проблемно-пошукові методи (репродуктивні). Практичні методи (творчі завдання, контрольні, складання схем і алгоритмів). Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації). Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення цікавих ситуацій).

1	2
<p style="text-align: center;">Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:</p> <p>СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.</p> <p>СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин.</p> <p>СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.</p>	
<p style="text-align: center;">Програмні результати навчання:</p> <p>3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки,</p> <p>4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.</p> <p>6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.</p> <p>7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.</p> <p>9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.</p> <p>11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.</p> <p>12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.</p>	<p>Методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий, програмований, лабораторно-практичний).</p> <p>Контрольні заходи: теоретичне тестування за змістовим модулем, розв'язання задач, екзамен.</p>

Міждисциплінарні зв'язки. Курс «Макроекономіка» продовжує викладання загальнотеоретичних економічних дисциплін, він базується на дисциплінах «Основи економічних знань», «Мікроекономіка» та забезпечує вивчення дисципліни «Історія економіки та економічної думки».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні макроекономічні показники

Макроекономіка. Моделі. Екзогенні перемінні. Ендогенні перемінні. Зрівноважування ринку. Гнучкі і негнучкі ціни. Модель кругообігу. Національний дохід: виробництво і розподіл. Виробнича функція. Постійна віддача від масштабу. Ціни факторів виробництва. Конкуренція. Граничний продукт праці. Спадний граничний продукт. Реальна заробітна плата. Граничний продукт капіталу. Реальна ціна капіталу. Бухгалтерський і економічний прибуток. Дохід у розпорядженні.

Валовий національний продукт (ВВП). Потік і запас. Національний дохід. Особистий дохід. Дохід у розпорядженні. Номінальний і реальний ВВП. Дефлятор ВВП. Індекс споживчих цін. Індекс Ласпейреса й індекс Пааше.

Змістовий модуль 2. Ринки праці та товарів

Робоча сила. Рівень безробіття. Частка робочої сили в загальній чисельності населення. Реальна заробітна плата. Природний рівень безробіття. Фрикційне безробіття. Структурні зрушення. Страхування по безробіттю. Твердість заробітної плати. Безробіття очікування. Інсайдери й аутсайдери. Стимулююча заробітна плата. «Зневірені робітники».

Сукупний попит. Сукупна пропозиція. Короткостроковий і довгостроковий періоди. Довгострокова крива сукупної пропозиції. Короткострокова крива сукупної пропозиції. Моделі сукупної пропозиції. Модель твердої заробітної плати. Модель невірних представлень робітників. Модель недосконалої інформації. Модель твердих цін. Шок пропозиції. Економічні коливання. Політика стабілізації.

Змістовий модуль 3. Грошовий ринок

Функції грошей. Центральний банк. Грошова політика. Рівняння кількісної теорії грошей. Швидкість обігу грошей. Швидкість обігу грошей стосовно доходів. Запаси коштів у реальному вираженні. Функція попиту на гроші. Кількісна теорія грошей. Номінальна і реальна ставки відсотка. Рівняння Фішера й ефект Фішера. Очікувана реальна ставка відсотка і фактична реальна ставка відсотка.

Змістовий модуль 4. Інфляційний механізм

Інфляція. Гіперінфляція. Інфляція попиту. Інфляція витрат. Наслідки інфляції. Реальні і номінальні перемінні. Класична дихотомія. Нейтральність грошей. Сеньораж. Крива Філіпса. Співвідношення витрат і результатів у боротьбі з інфляцією. Рациональні очікування. Гіпотеза природного рівня.

Змістовий модуль 5. Кейнсіанська модель макроекономічної рівноваги

Доход у розпорядженні. Функція споживання. Гранична схильність до споживання. Фактори, які впливають на споживання.

Попит на інвестиції. Норма прибутку. Реальна ставка відсотка. Фактори, які впливають на інвестиції. Фінансовий ринок. Національні заощадження. Приватні заощадження. Державні заощадження. Ефект витиснення.

Плановані витрати. Гранична податкова ставка. «Кейнсіанський хрест». Мультиплікатор витрат. Податковий мультиплікатор.

Змістовий модуль 6. Економічна динаміка

Економічне зростання. Фактори економічного зростання. Моделі економічного зростання. Модель економічного зростання Солоу. Стійкий стан. Золоте правило визначення норми нагромадження капіталу. Ефективність праці. Вплив норми заощаджень, норми амортизації, темпів зростання населення і технічного прогресу на стійкий стан. Проблеми економічного зростання. Державне регулювання економічного зростання. Економічний цикл. Фази економічного циклу. Теорії економічного циклу. Кон'юнктура. Проциклічні, контрциклічні, ациклічні фактори. Теорія ділового циклу. Криза. Структурна криза. Трансформаційна криза.

Змістовий модуль 7. Держава в системі макроекономічного регулювання

Крива IS. Крива LM. IS–LM модель. Фіскальна політика й ефект витиснення. Кредитно-грошова політика. Передавальний механізм кредитно-грошової політики. Ліквідна пастка. Інвестиційна пастка. Кейнсіанський і класичний підхід. Нові класики. Нові кейнсіанці. Зовнішній ефект сукупного попиту. Провал координації. Гістерезис. Внутрішні і зовнішні лаги. Автоматичні стабілізатори. Дискреційна політика. Твердий курс. Активна і пасивна політика. Індекс випереджальних показників. Критика Лукаса. Політичний цикл ділової активності. Непослідовність. Монетаристи.

Змістовий модуль 8. Зовнішньоекономічна діяльність

Міжнародна торгівля. Чистий експорт. Теорії міжнародної торгівлі. Протекціонізм і лібералізм. Торгові бар'єри. Платіжний баланс. Валютний ринок. Валютний курс. Змінний обмінний курс. Фіксований обмінний курс. Девальвація. Ревальвація. Модель Манделла-Флемінга. Стабілізаційна політика у відкритій економіці.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год		о/д ф.	з/дист ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
			о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист т ф.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	15	7	3	0,5	4	1	8	13,5	5	2,5	7,5
2	15	8	3	0,5	5	1	7	13,5	5	2,5	7,5
3	15	6	3	0,5	3	0,5	9	14	5	2,5	7,5
4	15	6	3	0,5	3	0,5	9	14	5	2,5	7,5
5	15	8	4	0,5	4	1,5	7	13	5	2,5	7,5
6	15	6	4	0,5	2	0,5	9	14	5	2,5	7,5
7	15	7	4	0,5	3	0,5	8	14	5	2,5	7,5
8	15	8	4	0,5	4	0,5	7	14	5	2,5	7,5
Усього за змістові модулі	120	42	28	4	28	6	64	110	40	20	60
Підсумковий семестровий контроль іспит	30						30	30	20	20	40
Загалом											
							150				100

5. Теми лекційних занять

№ ЗМ	Назва теми	Кількість годин	
		д.ф.	з.ф.
1	Макроекономіка як наука	1	–
1	Макроекономічні показники в системі національних рахунків	2	0,5
2	Ринок праці	1	–
2	Товарний ринок	2	0,5
3	Грошовий ринок	3	0,5
4	Інфляційний механізм	3	0,5
5	Споживання домогосподарств	1	–
5	Приватні інвестиції	1	–
5	Сукупні витрати і ВВП	2	0,5
6	Економічна динаміка	4	0,5
7	Держава в системі макроекономічного регулювання	4	0,5
8	Зовнішньоекономічна діяльність	4	0,5
	Разом	28	4

6. Теми практичних занять

№ ЗМ	Назва теми	Кількість годин	
		д.ф.	з.ф.
1	Макроекономіка як наука	1	0,5
1	Макроекономічні показники в системі національних рахунків	3	0,5
2	Ринок праці	2	0,5
2	Товарний ринок	3	0,5
3	Грошовий ринок	3	0,5
4	Інфляційний механізм	3	0,5

5	Споживання домогосподарств	1	0,5
5	Приватні інвестиції	1	0,5
5	Сукупні витрати і ВВП	2	0,5
6	Економічна динаміка	2	0,5
7	Держава в системі макроекономічного регулювання	3	0,5
8	Зовнішньоекономічна діяльність	4	0,5
Разом		28	6

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Теоретичне завдання: тест в системі Moodle (10 питань)	Теоретичний матеріал ЗМ 1	0,5 бали за кожную правильну відповідь	5
	Практичне завдання: розв'язання задачі	Визначення індексу споживчих цін	Аналіз ситуації – 1 бал, вибір формул – 0,5 бали, розрахунки – 1 бал	2,5
Усього за ЗМ 1	2			7,5
2	Теоретичне завдання: тест в системі Moodle (10 питань)	Теоретичний матеріал ЗМ 2	0,5 бали за кожную правильну відповідь	5
	Практичне завдання: розв'язання задачі	Рівноважний ВНП в коротко- та довгостроковому періодах	Аналіз ситуації – 1 бал, вибір формул – 0,5 бали, розрахунки – 1 бал	2,5
Усього за ЗМ 2	2			7,5
3	Теоретичне завдання: тест в системі Moodle (10 питань)	Теоретичний матеріал ЗМ 3	0,5 бали за кожную правильну відповідь	5
	Практичне завдання: розв'язання задачі	Рівняння кількісної теорії грошей	Аналіз ситуації – 1 бал, вибір формул – 0,5 бали, розрахунки – 1 бал	2,5
Усього за ЗМ 3	2			7,5
4	Теоретичне завдання: тест в системі Moodle (10 питань)	Теоретичний матеріал ЗМ 4	0,5 бали за кожную правильну відповідь	5
	Практичне завдання: розв'язання задачі	Аналіз кривої Філіпса	Аналіз ситуації – 1 бал, вибір формул – 0,5 бали, розрахунки – 1 бал	2,5
Усього за ЗМ 4	2			7,5
5	Теоретичне завдання: тест в системі Moodle (10 питань)	Теоретичний матеріал ЗМ 5	0,5 бали за кожную правильну відповідь	5
	Практичне завдання: розв'язання задачі	Аналіз функції споживання	Аналіз ситуації – 1 бал, вибір формул – 0,5 бали,	2,5

			розрахунки – 1 бал	
Усього за ЗМ 5	2			7,5
6	Теоретичне завдання: тест в системі Moodle (10 питань)	Теоретичний матеріал ЗМ 6	0,5 бали за кожную правильну відповідь	5
	Практичне завдання: розв'язання задачі	Модель Солоу	Аналіз ситуації – 1 бал, вибір формул – 0,5 бали, розрахунки – 1 бал	2,5
Усього за ЗМ 6	2			7,5
7	Теоретичне завдання: тест в системі Moodle (10 питань)	Теоретичний матеріал ЗМ 7	0,5 бали за кожную правильну відповідь	5
	Практичне завдання: розв'язання задачі	Модель IS-LM	Аналіз ситуації – 1 бал, вибір формул – 0,5 бали, розрахунки – 1 бал	2,5
Усього за ЗМ 7	2			7,5
8	Теоретичне завдання: тест в системі Moodle (10 питань)	Теоретичний матеріал ЗМ 8	0,5 бали за кожную правильну відповідь	5
	Практичне завдання: розв'язання задачі	Модель Манделла- Флемінга.	Аналіз ситуації – 1 бал, вибір формул – 0,5 бали, розрахунки – 1 бал	2,5
Усього за ЗМ 8	2			7,5
Усього контр. заходів	16			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Іспит	Теоретичне завдання: тест в системі moodle (20 питань)	Теоретичний матеріал ЗМ 1–8	1 бал за кожную правильну відповідь	20
	Практичне завдання: розв'язання завдання	Розв'язання задач, відповіді на проблемні питання під час співбесіди з викладачем	До 20 балів	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Макроекономіка : навч. посіб. / за ред. М. І. Макаренка. Київ : ЦУЛ, 2014. 216 с.
2. Феофанова І.В., Феофанов К.Л., Троян О.В. Макроекономіка : навч.-метод. посіб. Запоріжжя: ЗДІА, 2014. 256 с.

Додаткова:

1. Базилевич В. Д., Базилевич К. С., Баластрик Л. О. Макроекономіка : підручник / за ред. В.Д. Базилевича. Київ : Знання, 2007. 714 с.
2. Гронтковська Г. Е., Косік А. Ф. Макроекономіка : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2008. 672 с.
3. Манків, Ґрегорі Н. Макроекономіка / пер. з англ. С. Панчишин, О. Ватаманюк, Ж. Поплавська. Київ : Основи, 2000. 588 с.
4. Савченко А. Г. Макроекономіка : навч.-метод. посіб. для самостійного вивч. дисципліни. Київ : КНЕУ, 2001. 132 с.
5. Mankiw N. G. Macroeconomics. 9th ed. New York. 2016. 679 p.

Інформаційні джерела:

1. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: www.rada.gov.ua
2. Урядовий портал. URL: www.kmu.gov.ua
3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: www.mof.gov.ua
4. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України www.me.gov.ua
5. Офіційний сайт Національного банку України. URL: www.bank.gov.ua
6. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua
7. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL.: www.nbuv.gov.ua
8. Наукова бібліотека ЗНУ. URL: library.znu.edu.ua